

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3269/2019. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 21.Szef.55/2018/3. számú végzése alap-törvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1 Az indítványozó jogi képviselő (dr. Schiffer András, Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda) útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 21.Szef.55/2018/3. számú végzésének alaptörvény-ellenességét és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt. Álláspontja szerint a bírói döntés, – amely az őt szándékos rongálással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt kiszabott figyelmeztetésben részesítő végzést hatályában fenntartotta – sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését, valamint a VIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Az indítványozóval szemben a BRFK VII. kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya feljelentést tett a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 177. § (1) bekezdés *b*) pontjába ütköző és aszerint minősülő szándékos rongálással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt. A bírósági végzésben foglalt tényállás szerint az indítványozó 2017. szeptember 10-én Budapest VII. kerületében, a Klauzál téri vásárcsarnok előtt a járdára piros festékszóróval egy kb. 50 cm hosszú és 150 cm széles „STO” feliratot festett fel. Ennek eltávolítási költsége az Erzsébetvárosi Piacüzemeltetési Kft. szerint 1 500 Ft volt, amelyet az indítványozó nem térített meg. A feljelentés alapján az indítványozó ügyében a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) meghallgatás nélküli eljárásban járt el, és 2018. július 3-án hozott 12.Sze.8843/2018/3. számú végzésével megállapította szabálysértési felelősségét, és ezért őt figyelmeztetésben részesítette. Az indítványozó ezt követően a Szabs. tv. 120. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartását kérte. Ennek során előadta, hogy a tárgybeli időpontban a náci propaganda terjesztése ellen kívánt fellépni, a helyszínt pedig az indokolta, hogy a Klauzál téren a II. világháború idején gettó működött. Hivatkozott arra is, hogy korábban már kétszer is bejelentést tett a rendőrségen, hogy a vásárcsarnok előtt az egyik árus Adolf Hitler arcképével, valamint önkényuralmi jelképekkel ellátott hanglemezeket árul. A második hívás alkalmával azonban a rendőrség közölte vele, hogy nem fognak intézkedni, ezért telefonon spontán demonstrációt jelentett be. A tárgyalás során kifejtette, hogy véleménye szerint nem követett el rongálást, mivel pusztán a tiltakozását akarta kifejezni a „Stop nacizm” felirat felfújásával, így cselekménye nem volt veszélyes a társadalomra, továbbá a festék minősége sem volt alkalmas a maradandó kár okozására. A rendőrség kiérkezését követően pedig – rendőri felszólításra – abbahagyta tevékenységét. Az indítványozó jogi képviselője a fentiekkel azzal egészítette ki, hogy az indítványozó cselekményének alapját egy spontán gyűlés képezte, amely a legmagasabb szintén védett, emellett pedig a rongálás szabálysértésének megvalósítása sem állapítható meg, ugyanis egyfelől abból hiányzott a társadalomra veszélyesség, másfelől az indítványozó szándékos károkozó magatartása sem volt megállapítható, továbbá maradandó kár sem keletkezett.
- [3] A PKKB 12.Sze.12.404/2018/3. számú végzésében a meghallgatás nélküli eljárásban hozott végzést hatályában fenntartotta. A végzés indokolása szerint a rongálás eshetőleg szándéka megállapítható volt, valamint az okozott kár mértéke is (1 500 Ft-ban). Emellett a más tulajdonában való bármilyen mértékű kár okozása egyértelműen veszélyes a társadalomra, így ezen indítványozói védekezés sem fogadható el. A PKKB indokolása szerint jelen esetben az indítványozó véleménynyilvánítási szabadsága is korlátozás alá esett a szükségességi-arányossági teszt alapján, ugyanis ezen alapjog gyakorlása sem járhat mások tulajdonának sérelmével.

- [4] 1.2. Az indítványozó a PKKB végzésével szemben fellebbezéssel élt, amelyet azonban a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék nem talált megalapozottnak, így a PKKB végzését hatályában fenntartotta.
- [5] A Fővárosi Törvényszék végzése szerint a PKKB helyállón állapította meg a tényállást és minősítette az indítványozó cselekményét, megfelelően ítélte meg annak társadalomra veszélyességét és a károkozás megvalósulását is. A Fővárosi Törvényszék végzésében kiemelte azt is, hogy a „STO” felirat nem magától tűnt el, hanem csak az Erzsébetvárosi Piacüzemeltetési Kft. tevékenysége által, így azonban a károkozás is megállapítható volt.
- [6] 1.3. Az indítványozó a bíróság jogerős végzésével szemben fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában azt állította, hogy a bírói döntés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt szabad véleménynyilvánításhoz való jogát, illetve a VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát.
- [7] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vizsgálták a Szabs. tv. 1. §-át, és nem értékelték számos olyan tényállási elemet sem, amely a cselekményének társadalomra veszélyességét kizárja. Emellett azt sem vették figyelembe, hogy cselekménye egy spontán demonstráció keretében valósult meg, így az a legmagasabb alaptörvényi védelem alatt állt.
- [8] Az indítványozó a fenti érveken kívül érdemi indokolást azonban egyetlen hivatkozott alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem adott elő, ezért őt az Alkotmánybíróság főttkára hiánypótlásra hívta fel. Ennek az indítványozó eleget tett, és kiegészített alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az Alkotmánybíróság 1/2019. (II. 13.) AB határozata szerint, ha egy cselekmény az Alaptörvény által védett alapjog-gyakorlásnak minősül, akkor annak eleve kizárt a társadalomra veszélyessége. Úgy véli, hogy a bíróságok teljesen figyelmen kívül hagyták, hogy az indítványozó spontán gyűlést jelentett be, így tevékenysége védett alapjog-gyakorlás volt. Ugyancsak nem értékelt a bíróság, hogy a 14/2019. (IV. 17.) AB határozat szerint a véleménynyilvánításnak nem csak a köznapi értelemben vett megszólalások lehetnek az eszközei, hanem akár egy aszfalton elhelyezett felirat is. És bár ez nem zárja ki automatikusan egy cselekmény társadalomra veszélyességét, de az eljáró bíróságoknak feltétlenül le kell folytatniuk a 14/2019. (IV. 17.) AB határozatban foglalt tesztet is, ez azonban jelen esetben elmaradt. A bíróságoknak figyelembe kellett volna venniük, hogy azon cselekmény ellen, amely miatt a feliratot az aszfalton elhelyezte, kétszer is rendőri intézkedést kért, továbbá a demonstrációjának spontán jellege miatt egyéb figyelemfelhívó eszköz nem állt a rendelkezésére, a cselekménye a tulajdon tárgyában nem okozott visszafordíthatatlan vagy csak jelentős költségek árán visszafordítható kárt, valamint azt is, hogy a kérdéses helyen a mai napig találhatóak az aszfaltra felfestett kereskedelmi hirdetések. Mindezek alapján úgy véli, hogy a bíróságok döntései korlátozták a békés gyülekezéshez és szabad véleménynyilvánításhoz való jogát.
- [9] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjeleníti a visszautasítás indokát.
- [10] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [11] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a törvényszéki végzés alaptörvényellenességét az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének, valamint IX. cikk (1) bekezdésének sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] 2.2. A törvényszék végzése ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [13] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló szabálysértési eljárás alá vont személy nyújtotta be az ügyét érdemben lezáró bírósági végzéssel szemben, így az indítványozó érintettnek tekinthető, tehát jogosult volt az alkotmányjogi panasz előterjesztésére.
- [14] A fentiek mellett megállapítható, hogy az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.

- [15] 2.3. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt további formai és tartalmi követelményeknek. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek, ugyanis ezen alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában az indítványozó nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető érvelést az ügye vonatkozásában.
- [16] Ugyancsak megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének, ugyanis az indítványozó az Alaptörvény IX. cikke tekintetében – a kiegészített alkotmányjogi panaszában is – csak az Alkotmánybíróság 1/2019. (II. 13.) AB határozatában írtakat, illetve a 14/2019. (IV. 17.) AB határozatában írtakat idézte, és saját ügye tekintetében nem adott elő (a véleménynyilvánítás szabadsága tekintetében sem) alkotmányjogilag értékelhető, az ügyére közvetlenül vonatkoztatott érvelést.
- [17] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány egyik hivatkozott alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [18] 2.4. A fentiek mellett az Alkotmánybíróság az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában azt is szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben nem valósult meg az érintett cselekmény elkövetésekor hatályos gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: régi Gytv.) szerinti rendezvény. A régi Gytv. ugyanis – bár szemben a hatályos gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 2. § (1) bekezdésével, amely szerint „gyűlés a legalább két személy részvételével közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartott nyilvános összejövetel”, a régi Gytv. nem tartalmazta explicit módon, hogy hány főtől minősül egy közterületi véleménynyilvánítás rendezvénynek – egyértelműen akkor tekintett egy véleménynyilvánító cselekményt rendezvénynek (a Gytv. szóhasználatával élve gyűlésnek), ha az több személy részvételével zajlott. Megállapítható tehát (mind a régi Gytv., mind a Gytv. szerint), hogy az indítványozó hiába jelentette be a rendőrségen spontán gyűlés tartását, az valójában fogalmilag nem állt az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének védelme alatt. Így az alkotmányjogi panasz VIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó része nem pusztán az érdemi indokolás hiánya miatt nem képezhetette az Alkotmánybíróság vizsgálatának tárgyát, hanem fogalmilag sem.
- [19] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. október 15.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/321/2019.

